

IMF ve Dünya Bankası

25 Subat 2019

Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler sisteminde yer alan kuruluşlardır. Aynı hedefi paylaşmaktadırlar: üye ülkelerin yaşam standartlarını yükseltmek. Bu hedefe yönelik yaklaşımları birbirlerini tamamlayıcı niteliktedir; IMF makroekonomik konular üzerinde odaklanırken Dünya Bankası uzun vadeli ekonomik kalkınmanın sağlanması ve yoksulluğun azaltılması üzerinde odaklanmaktadır.

Bretton Woods Kurumlarının amaçları nelerdir?

Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası, Temmuz 1944'de Amerika Birleşik Devletleri'nin New Hampshire eyaletinin Bretton Woods şehrinde toplanan bir uluslararası konferansta kurulmuştur. Konferansın amacı, daha müreffeh ve istikrarlı bir küresel ekonomi sağlayacak ekonomik işbirliği ve kalkınma çerçevesi oluşturmaktır. Bu hedef halen her iki kurumun da temel bir hedefi olmaya devam etmekle birlikte, yeni ortaya çıkan ekonomik zorluklara ve gelişmelere cevap olarak çalışmaları sürekli olarak evrilmektedir.

IMF'nin görev alanı. IMF uluslararası parasal işbirliğini desteklemekte ve ülkelerin güçlü ekonomiler oluşturmalarına yardımcı olacak politika tavsiyeleri ve kapasite geliştirme desteği sağlamaktadır. IMF ayrıca net uluslararası ödemeleri karşılamak için uygun koşullarda yeterli finansman temin edilemediğinde ödemeler dengesi sorunlarını çözmek için ülkelere kredi sağlamakta ve politika programları tasarlamalarına yardımcı olmaktadır. IMF kredileri kısa-orta vadelidir ve temel olarak üyelerinin sağladığı kota katkılarından oluşan bir havuzdan finanse edilmektedir. IMF personeli temel olarak makroekonomik ve finans politikalarında engin deneyime sahip ekonomistlerden oluşmaktadır.

Dünya Bankası'nın görev alanı. Dünya Bankası, ülkelerin belirli sektörlerde reform yapmalarına veya belirli projeleri uygulamalarına (okul binalarının ve sağlık tesislerinin yapımı, su ve elektrik temini, hastalıklarla mücadele, çevrenin korunması gibi) yardımcı olmak için teknik ve finansal destek sağlayarak uzun vadeli ekonomik kalkınmayı ve yoksulluğun azaltılmasını desteklemektedir. Dünya Bankası yardımı genellikle uzun vadelidir ve hem üye ülkelerin katkılarından hem de tahvil ihraçları yoluyla karşılanmaktadır. Dünya Bankası personeli genellikle belirli konulardaki sektörlerdeki veya tekniklerdeki uzmanlardan oluşmaktadır.

İşbirliği Çerçevesi

IMF ve Dünya Bankası, üye devletlere yardımcı olmak ve çeşitli girişimler için birlikte çalışmak amacıyla düzenli olarak ve birçok seviyede işbirliği yapmaktadır. 1989 yılında, iki kurum

arasındaki işbirliğine ilişkin koşullar, ortak sorumluluk alanlarında etkili bir işbirliği sağlamak amacıyla bir anlaşmaya bağlanmıştır.

Üst Düzey Koordinasyon. IMF ile Dünya Bankası Governörler Kurullarının Yıllık Toplantıları sırasında, Governörler uluslararası ekonomi ve finans alanlarındaki güncel konular hakkında istişareler yaparak ülkelerinin görüşlerini sunarlar. Her iki kurumun Governörler Kurulları uluslararası ekonomik ve finansal sorunların nasıl ele alınacağını kararlaştırarak kurumlarına ait öncelikleri belirlemektedir.

Ayrıca bir grup IMF ve Dünya Bankası Governörü, IMF ve Dünya Bankası'nın ilkbahar ve Yıllık Toplantıları sırasında toplanan Kalkınma Komitesinde de bir araya gelmektedir. Bu komite 1974 yılında iki kuruma kritik kalkınma konuları ile ve düşük geliri ülkelerde ekonomik kalkınmayı desteklemek için gerekli finansal kaynaklar hakkında tavsiyelerde bulunmak amacıyla kurulmuştur.

Yönetim Düzeyinde İstişare. IMF Başkanı ile Dünya Bankası Başkanı önemli konularda istişarelerde bulunmak amacıyla düzenli olarak bir araya gelmektedirler. Ayrıca ortak bildirimler yayınlamakta, zaman zaman ortak makaleler yazmakta ve çeşitli bölgelere ve bölgelere ortak ziyaretler düzenlemektedirler.

İşbirliği. IMF ve Dünya Bankası çalışanları, her iki kurumun görev alanına giren ülke yardımları ve politika konularında yakın bir şekilde işbirliği yapmaktadır. İki kurum genellikle ülke misyonlarını paralel bir şekilde düzenlemektedir ve her iki kurumun personeli diğer kurumun misyonlarına katılmaktadır. Bir ülkenin genel ekonomik durumuna ve politikalarına ilişkin IMF değerlendirmeleri, Banka'nın potansiyel kalkınma projelerine veya reformlarına ilişkin değerlendirmelerine girdi sağlamaktadır. Benzer şekilde, Banka'nın yapısal ve sektörel reformlar hakkındaki tavsiyeleri IMF tarafından politika tavsiyelerinde dikkate alınmaktadır. Her iki kurumun personeli, kurumlarının kredi programlarında yer alan koşullar ile ilgili olarak da işbirliği yapmaktadır.

Banka – Fon işbirliğine ilişkin olarak 2007 yılında gerçekleştirilen gözden geçirme sonucunda, iki kurumun birlikte çalışma şeklini daha da geliştirmek amacıyla Dünya Bankası – IMF İşbirliğine İlişkin Ortak Yönetim Eylem Planı (JMAP) hazırlanmıştır. Söz konusu plan kapsamında, Fon ve Banka'nın ülke ekipleri, makroekonomik ve sektörel konuların, iş bölümünün ve gelecek yıl ihtiyaç duyulan çalışmaların belirlendiği ülke düzeyindeki çalışma programlarını birlikte tartışmaktadır. Banka – Fon İşbirliğine ilişkin gözden geçirmede, işbirliğinin geliştirilmesinde her iki kurumun ülke ekiplerinin yapacağı bu ortak istişarelerin önemi özellikle vurgulanmıştır.

IMF-Dünya Bankası işbirliğini kurul düzeyinde güçlendirmek için, Dünya Bankası Başkanı IMF Kuruluna 2017 yılının sonlarında temasta bulundu ve ardından IMF Genel Müdürü tarafından Banka Kurulu'na sunum yapıldı. Yürütme Kurulu toplantıları, iki kurumun çalışmalarındaki tamamlayıcılıkları güçlendirmek ve görüş alışverişinde bulunmak için yılda bir veya iki kez yapılır.

Borç Yüklerinin Azaltılması. IMF ve Dünya Bankası ayrıca Ağır Borç Yükü Altındaki Yoksul Ülkeler (HIPC) Girişimi ve Çok Taraflı Borç Hafifletme Girişimi (MDRI) kapsamında en ağır borç yükü altındaki yoksul ülkelerin dış borç yüklerini hafifletmek için de birlikte çalışmalar yapmıştır.

Her iki kurum, düşük gelirli ülkelerin gelecekte borç sorunu yaşamadan kalkınma hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmaya devam etmektedir. IMF ve Banka personeli, iki kurum tarafından geliştirilen Borç Sürdürülebilirliği Çerçevesi (DSF) kapsamında birlikte ülke borç sürdürülebilirliği analizleri hazırlamaktadır.

Yoksulluğun Azaltılması. 1999 yılında, IMF ve Dünya Bankası, HIPC Girişimi kapsamında borç hafifletme sürecinin kilit bir bileşeni ve Fon ile Banka'nın sağladığı imtiyazlı kredilerde önemli bir çıpa olarak Yoksulluğu Azaltma Strateji Belgesi (PRSP) yaklaşımını uygulamaya koymuştur. Yoksulluğu Azaltma Strateji Belgeleri HIPC Girişiminin temelini oluşturmaya devam etmekle birlikte, Dünya Bankası ve IMF Temmuz 2014 ve Temmuz 2015'te ülke çalışmalarında Yoksulluğu Azaltma Strateji Belgeleri gerektirmeyen yeni yaklaşımlar geliştirmiştir. IMF, Genişletilmiş Kredi İmkanı (ECF) veya Politika Destek Aracı (PSI) kapsamında desteklenen programlar için yoksulluğu azaltma belgelerine ilişkin gerekliliklerini daha etkin hale getirmiştir.

2030 kalkınma gündemi için zeminin hazırlanması. 2004 ile 2015 yılları arasında, IMF ve Banka birlikte Binyıl Kalkınma Hedeflerinin (BKH) yakalanması doğrultusunda kaydedilen ilerlemenin değerlendirildiği yıllık Küresel İzleme Raporunu (GMR) yayınlamıştır. 2015 yılında, 2030 Küresel Kalkınma Gündemi kapsamında Binyıl Kalkınma Hedeflerinin yerine Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin (SKH) getirilmesi ile birlikte, IMF ve Banka Kalkınma Gündemini destekleyici ortak çalışmalarda aktif bir şekilde görev almaya başlamıştır. Her bir kurum kendi görev alanında üye ülkelerin SKH'lere ulaşmalarını desteklemeye yönelik yeni girişimlere bağlı kalmayı taahhüt etmiştir. Kurumlar ayrıca gelişmekte olan ülkelerde daha güçlü vergi sistemlerinin desteklenmesi ve Afrika'da özel sektör yatırımlarını teşvik etmeye yönelik G20 Afrika Ortaklığının desteklenmesi dahil olmak üzere ortak üyelere daha iyi yardımcı olmak için birlikte çalışmaktadırlar.

Finansal İstikrarın Değerlendirilmesi. IMF ve Dünya Bankası üye ülkelerin finansal sektörlerini dayanıklı hale getirmek ve daha iyi düzenlenmelerini sağlamak için de birlikte çalışmalar

yapmaktadır. 1999 yılında bir ülkenin finansal sisteminin güçlü yönlerini ve kırılganlıklarını belirlemek ve uygun politika müdahalelerini tavsiye etmek amacıyla Finansal Sektör Değerlendirme Programı (FSAP) başlatılmıştır.

Daha ayrıntılı bilgiye kurumların kendi web sitelerinden ulaşılabilir: www.imf.org ve www.worldbank.org.